

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 66/2018-125

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. januára 2019 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jany Baricovej, Petra Brňáka, Miroslava Duriša, Ľudmily Gajdošíkovej, Sergeja Kohuta, Jany Laššákovej, Milana Ľalíka, Mojmíra Mamojku, Lajosa Mészároša, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika (sudca spravodajca) v konaní o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], kandidátov na funkciu primátora mesta Poltár, zastúpených advokátom Mgr. Michalom Kičom, advokátska kancelária, Bajkalská 21/A, Bratislava, vo veci neústavnosti a nezákonnosti volieb primátora mesta Poltár konaných 10. novembra 2018 za účasti [REDACTED], zastúpenej spoločnosťou Nechala & Co. s. r. o., advokátska kancelária, Panenská 23, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Pavel Nechala, PhD., takto

r o z h o d o l :

Konanie o sťažnosti [REDACTED] a [REDACTED] z a s t a v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj

„sťažovateľ v prvom rade“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 4. decembra 2018, a [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ v druhom rade“, spolu aj „sťažovatelia“), kandidátov na funkciu primátora mesta Poltár, zastúpených advokátom Mgr. Michalom Kičom, advokátska kancelária, Bajkalská 21/A, Bratislava, vo veci neústavnosti a nezákonnosti volieb primátora mesta Poltár konaných 10. novembra 2018.

2. Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že sú oprávnenými navrhovateľmi v súlade s ustanovením § 60 ods. 1 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), keďže sťažovateľ v prvom rade získal 815 platných hlasov, teda 32,70 % z celkového počtu odovzdaných 2492 platných hlasov, a sťažovateľ v druhom rade získal 390 platných hlasov, teda 15,65 % z celkového počtu odovzdaných platných hlasov. Sťažovatelia svoju sťažnosť smerovali proti kandidátke [REDACTED] (ďalej len „odporkyňa“), ktorá skončila v predmetných voľbách prvá v poradí, keď získala 881 platných hlasov, teda 35,35 % z celkového počtu odovzdaných platných hlasov.

3. Sťažovatelia argumentovali, že napádajú voľby z dôvodu ich neústavnosti a nezákonnosti, keď podľa ich vyjadrenia boli porušené niektoré nimi špecifikované referenčné normy, a síce článok 30 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ustanovenia § 2 a § 24 ods. 7 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj ustanovenia § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov.

4. Sťažovatelia v sťažnosti prezentovali skutkový stav, zakladajúci podľa ich názoru porušenie označených referenčných noriem. V sťažnosti popísali, že v meste Poltár bolo vytvorených sedem volebných okrskov, pričom počas volebného dňa hlasovalo do tzv. prenosnej volebnej schránky spolu 92 voličov, kde vopred o túto formu hlasovania požiadalo mestský úrad 46 voličov a ďalších 46 voličov malo vzniesť túto požiadavku až

v priebehu dňa konania volieb. V nadväznosti na to sťažovatelia dôvodili, že sa dozvedeli o skutočnostiach, v zmysle ktorých mala byť vo volebnom okrsku č. 1 prenosná volebná schránka k voličom, ktorí požiadali o túto formu hlasovania, transportovaná súkromným osobným motorovým vozidlom, na ktorom boli „z oboch bočných strán viditeľne, jasne a zreteľne nalepené výrazné volebné agitačné plagáty odporkyne ako kandidátky na funkciu primátorky mesta“. Vyslanými členmi okrskovej volebnej komisie mali byť príbuzná odporkyne (jej matka) a členka komisie, ktorú nominovala politická strana SPOLU – Občianska demokracia, podporujúca práve odporkyňu. Vozidlo malo byť riadené kandidátom na funkciu poslanca mestského zastupiteľstva, ktorý bol podľa sťažovateľov podporovaný takisto politickou stranou SPOLU – Občianska demokracia. Sťažovatelia dodali, že označených členov okrskovej volebnej komisie sprevádzajúcich prenosnú volebnú schránku určil predseda okrskovej volebnej komisie, otec uvedeného kandidáta na funkciu poslanca, ktorý mal riadiť predmetné vozidlo. Ako dôkazy preukazujúce takýto skutkový stav sťažovatelia označili výsluch svedka [REDAKOVANÉ], ktorý mal byť priamym svedkom popísaných udalostí, ako aj k sťažnosti priložené CD nosiče, obsahujúce podľa ich vyjadrenia obrazový záznam a fotografie zachytávajúce popísané okolnosti.

5. V nasledujúcom bode sťažnosti sťažovatelia predostreli ďalšie skutkové okolnosti zakladajúce podľa nich nezákonnosť a neústavnosť namietaných volieb. Podľa ich vyjadrenia predseda okrskovej volebnej komisie č. 5 „prijímal počas dňa volieb prostredníctvom SMS na svoj vlastný mobilný telefón od neznámej osoby údaje o voličoch, ktorých následne dopisoval do zoznamu osôb žiadajúcich si hlasovanie do prenosnej volebnej schránky, a to bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom upovedomil o tom členov okrskovej volebnej komisie a bez toho, aby títo mohli zaujať stanovisko, či sa skutočne jedná o osoby u ktorých je znemožnené hlasovanie v hlasovacej miestnosti, resp. sú tu iné závažné dôvody pre umožnenie hlasovania do prenosnej volebnej schránky. Tieto osoby následne sám spolu s ďalším členom okrskovej volebnej komisie s prenosnou volebnou schránkou navštívil.“. Ako dôkaz preukazujúci tento skutkový stav sťažovatelia označili výsluch svedka [REDAKOVANÉ], ktorý ako člen predmetnej okrskovej volebnej komisie mal byť priamym svedkom popísaných udalostí.

6. Sťažovatelia s odkazom na prezentované skutočnosti argumentovali, že „*považujú konanie okrskovej volebnej komisie č. 1 za závažný a hrubý volebný delikt a zároveň neprípustný spôsob vedenia volebnej kampane v prospech kandidáta v deň volieb, ktorý vo vzájomnej súvislosti vedie k spochybneniu zákonnosti a regulárnosti volieb ako celku*“. Sú toho názoru, že „*neboli zo strany okrskovej volebnej komisie obdobne propagovaní a preto bola kandidátka, odporkyňa, podstatným spôsobom neoprávnene zvýhodnená, čo vedie zákonite ku skresleniu výsledku volieb a závažnému porušeniu volebného moratória*“. Napokon v uvedenom kontexte zavŕšili svoju argumentáciu nasledujúcou úvahou: „*Volič, ktorého navštívi s prenosnou schránkou okrsková volebná komisia na vozidle propagujúcim jednu kandidátku, vedenom iným kandidátom na poslanca v úzkom vzťahu s touto kandidátkou, pričom členkou komisie je matka tejto kandidátky, môže oprávnene nadobudnúť obavu o tajnosť jeho voľby, čo ho zákonite odrádza od odovzdania hlasu súperom zvýhodnenej kandidátky. Schopnosť takto konajúcej a zloženej komisie garantovať dôveru voliča v tajnosť jeho volebného aktu je iluzórna, čo popiera slobodu a tajnosť voľby v jej samotnej ústavnej definícii, čím dochádza k závažnému zásahu do ústavného práva voličov na slobodné a tajné voľby (čl. 30 ods. 3 ústavy), ktoré je premietnuté v konkrétnej zákonnej úpravy § 24 ods. 7 ZoPVVP, tu rovnako porušenej.*“

7. Sťažovatelia v nadväznosti na uvedenú argumentáciu predložili ďalšie tvrdenie, a síce že sa v deň konania volieb v centre mesta Poltár vrátane miest nachádzajúcich sa pred volebnými miestnosťami opakovane premiestňovalo špecifikované osobné motorové vozidlo (odlišné od už uvedeného motorového vozidla, ktoré malo byť použité na prevoz prenosnej volebnej urny). Toto vozidlo malo distribuovať stravu niektorým vybraným členom okrskových volebných komisií a boli na ňom podľa sťažovateľov „*z oboch bočných strán viditeľne, jasne a zreteľne nalepené výrazné volebné agitačné plagáty odporkyne ako kandidátky na funkciu primátorky mesta*“. Sťažovatelia hodnotili popísanú situáciu ako neprípustnú volebnú kampaň vykonávanú v bezprostrednej blízkosti hlasovacích miestností, ktorá bola podľa nich spôsobilá zasiahnuť veľké skupiny voličov. Ako preukazujúce dôkazy sťažovatelia označili výsluch svedka [REDACTED], ktorý mal byť priamym svedkom

popísaných udalosti, a tiež k sťažnosti priložené CD nosiče, obsahujúce podľa ich názoru obrazový záznam a fotografie zachytávajúce popísané udalosti.

8. Sťažovatelia v sťažnosti ďalej prezentovali skutočnosti, ktoré im mali byť oznámené predsedníčkou okresnej organizácie, Strany rómskej koalície v Poltári, a ktorej tieto informácie mali byť sprostredkované touto staranou nominovanými členmi jednotlivých okrskových volebných komisií. Títo členovia okrskových volebných komisií sa mali vyjadriť, že *„v súvislosti s celodennou účasťou pozorovateľov na voľbách dochádzalo k narúšaniu súkromia voličov, kedy im na pokyn predsedu okrskovej volebnej komisie nebolo umožnené hlasovať za zastretou plentou, pričom miesto na úpravu hlasovacích lístkov bolo v dohľade pozorovateľov“*. Podľa sťažovateľov ide s ohľadom na minimálny rozdiel hlasov medzi odporkyňou a sťažovateľom v prvom rade o závažnú volebnú vadu, ktorá bola spôsobilá ovplyvniť výsledok volieb. Ako preukazujúce dôkazy označili výsluchy svedkov [REDAKOVANÉ] (členky okrskovej volebnej komisie č. 1), [REDAKOVANÉ] (členky okrskovej volebnej komisie č. 2), [REDAKOVANÉ] (člena okrskovej volebnej komisie č. 3) a [REDAKOVANÉ] (člena okrskovej volebnej komisie č. 4), ktorí mali byť priamymi svedkami popísaných udalostí.

9. Napokon v závere sťažnosti sťažovatelia poukázali na skutočnosť podaného trestného oznámenia vo veci volebnej korupcie. Podľa obsahu predmetného oznámenia *„údajne občianka mesta Poltár, p. [REDAKOVANÉ] mala od neznámej osoby prevziať finančnú hotovosť v sume 3.000 €, ktorú mala rozdať medzi voličov, aby títo volili konkrétneho kandidáta, a to odporkyňu“*. Sťažovatelia v tejto súvislosti uviedli, že vyšetrovací spis v označenej veci je vedený Prezídiom Policajného zboru, národnou kriminálnou agentúrou, národnou protikorupčnou jednotkou, expozitúrou Stred pod ČVS:PPZ-48/NKA-PK-ST-SV-2018. Podľa nich s ohľadom na pomerne malý rozdiel získaných hlasov medzi odporkyňou a sťažovateľom v prvom rade predstavuje prípadná volebná korupcia rozhodnú okolnosť, ktorá by mohla sama osebe viesť k inému výsledku volieb. Sťažovatelia ústavný súd žiadali vykonať ako dôkaz zápisnice o výsluchu svedkov z označeného vyšetrovacieho spisu, resp. vykonať vlastný výsluch týchto svedkov.

10. Odvolávajúc sa na všetky uvedené skutočnosti, sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie vyhlásil voľby primátora mesta Poltár konané 10. novembra 2018 za neplatné.

II.

11. Ústavný súd uznesením pléna č. k. PL. ÚS 66/2018-45 z 12. decembra 2018 prijal sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie.

12. Dňa 22. januára 2019 bolo ústavnému súdu doručené podanie sťažovateľov, v ktorom uviedli: *„Sťažovatelia berú späť svoju sťažnosť v celom rozsahu a žiadajú, aby ústavný súd konanie o nej zastavil. Dôvodom späťvzatia sťažnosti je nemožnosť v lehote na rozhodnutie o volebnej sťažnosti predložiť ústavnému súdu dôkazné prostriedky dostatočné pre vyhoviecie sťažnostnej argumentácii.“*

III.

13. Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

14. Podľa § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podať okrem navrhovateľov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) aj politická strana, ktorá sa na voľbách zúčastnila, 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov. Podľa § 59 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť proti výsledku volieb do orgánu miestnej samosprávy môže podať aj protikandidát, ktorý získal aspoň 10 % hlasov. Sťažnosť môže podať aj najmenej 10 % voličov príslušného volebného obvodu; k sťažnosti musia byť pripojené podpisy a adresy týchto občanov.

15. Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

- a) vyhlásiť voľby za neplatné,
- b) zrušiť napadnutý výsledok volieb,

- c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- d) sťažnosť zamietnuť.

16. Podľa § 63 ods. 2 zákona o ústavnom súde v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) až c) ústavný súd rozhoduje nálezom. Podľa § 63 ods. 3 zákona o ústavnom súde nález, ktorým sa vyhlásili voľby za neplatné, doručí sa aj s odôvodnením neodkladne Národnej rade Slovenskej republiky a Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky. Podľa § 63 ods. 4 zákona o ústavnom súde rozhodnutie uvedené v odseku 1 písm. b) a c) oznámi ústavný súd Národnej rade Slovenskej republiky alebo príslušnému orgánu miestnej samosprávy, politickým stranám a politickým hnutiam, ako aj členovi orgánu uvedenému v § 61. Podľa § 63 ods. 5 zákona o ústavnom súde uznesenie o zamietnutí sťažnosti sa oznamuje iba sťažovateľovi.

17. Podľa § 63 ods. 6 zákona o ústavnom súde ústavný súd rozhodne o sťažnosti na neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb do orgánu miestnej samosprávy do 90 dní od doručenia sťažnosti.

IV.

18. Z citovanej právnej úpravy konania vo volebných veciach upravenej v § 59 až § 63d zákona o ústavnom súde, s dôrazom na konanie vo veciach volieb do orgánov miestnej samosprávy upravené v § 59 až § 63 zákona o ústavnom súde vyplýva, že zákon o ústavnom súde nepredpokladá (neupravuje) späťvzatie sťažnosti v konaní vo volebných veciach.

19. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo Trestného poriadku.

20. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) žalobca môže vziať žalobu späť. Podľa § 145 ods. 1 CSP ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

21. Aplikujúc základné princípy vyplývajúce z citovaných ustanovení CSP, v danom prípade ústavný súd na základe prejavu vôle sťažovateľov konanie o ich sťažnosti zastavil (obdobne pozri PL. ÚS 41/2018, PL. ÚS 65/2014).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2019